

ליל שבת קודש פרשת תצוה – זכור ה'תשס"ט

בליל שבת קודש במעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד המדבר מזכרון בעלמא דאתי, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), כי צריכין לשמור מאד את הזכרון, שלא יפול לשכחה, בחינת מיתת הלב, ועיקר הזכרון הוא לזכור תמיד בעלמא דאתי, שלא יהיה בדעתו, חס ושלום, שאין עולם אלא אחד, ועל ידי מה שמדבק מחשבתו בעלמא דאתי, על ידי זה נעשה יחוד ה' אלקי וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה צריכין לשמור מאד את הזכרון, לזכור תמיד מהשם יתברך, ולזכור מן התכלית של עולם הבא, ונקרא בשם "זכרון", כי הוא דבר שנשכח, שהרי נשמתו ראה אלקותו יתברך בעולם העליון, וראה את התכלית שלו לעולם הבא, רק כשבאה למטה, ויצא לאוויר העולם, בא מלאך וסמרו על פיו, ושכח את הכל (גדה ל:), ולכן בכל משך ימי חייו, שהוא בדרך לחזור לעולם העליון ולחיי עולם הבא, יש עבודה של "זכרון", לזכור תמיד מעלמא דאתי, ולכוון כל המעשים שלו על התכלית הזוה, ולקבוע אמתת מציאותו יתברך בתוך לבו, לא לשכוח ממנו יתברך כלל, אבל בוודאי זה עבודה קשה וכבידה מאד, כי היצר הרע עושה כל מיני פעולות שבעולם להשכיח ידיעה זאת מן האדם, ולהטריד אותו בכמה מיני טרדות ובלבולים, עד שקשה לו לזכור מן התכלית שלו, וצריך להתגבר בכח גדול, לעורר כח הזכרון, שלא לשכוח מן השם יתברך כלל, ואיך זוכין לזה, על ידי כח הדיבור, לדבר תמיד מן התכלית, ולדבר תמיד דיבורי אמונה ויראת שמים, וכן דיבורי תפילה והתבודדות אל השם יתברך, כי על ידי הדיבור באים לזכרון, וכמו שכתוב (ירמיה ל"א) כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, וכל דיבור שאדם מדבר אל השם יתברך, או מדבר מן השם יתברך, כל דיבור קובע זכרונו יתברך בתוך לבו, עד שאי אפשר לשכוח ממנו יתברך כלל, וכמבואר בדברי רביז"ל (סוף תורה זו), על הפסוק (תהלים ע"ז) אזכרה נגינתי כלילה עם לבבי אשיחה וגו', שעל ידי שאדם עושה ניוונים להשם יתברך, אפילו כששולט אצלו בחינת לילה, וחשוד לו מאד, והוא משיח כל לבו לפני השם יתברך, שזהו, עם לבבי אשיחה, על ידי זה בא לזכרון בעלמא דאתי, ולזכור תכליתו האחרון, עד שיכול לחיות בעולם הזה כדוגמת עולם הבא ממש, וכמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' צ"ז) ראוי לאדם להרגיל את עצמו להיות בעולם הבא,

דהיינו להיות מופרש מתאוות, כמו בעולם הבא שאין בו לא אכילה, ולא שתיה, ולא שום תאוה מתאוות הבהמיות הכלות ונפסדות של העולם הזה, וכמו שאנו רואין החולה, מחמת שהוא סמוך קצת לעולם הבא, על כן הוא מואם באכילה ושתיה ומשגל ואין לו שום תאוה, אדרבא כל התאוות קצים ומאוסים עליו מחמת שהוא סמוך לעולם הבא שאין בו אכילה ושתיה וכו', כן יש לאדם להרגיל עצמו בעודו בחיים חיותו ובבריאותו, שיהיה יכול להתנהג בלא תאוות כמו בעולם הבא, עיין שם, אבל לבוא להשגה זאת אי אפשר כי אם על ידי ריבוי תפילה והתבודדות, שאדם מזכיר עצמו תמיד מהשם יתברך ומתכליתו לעולם הבא, עד שהדיבור קובע ידיעה זאת בלבו, וחי בעולם הזה מעין עולם הבא, ולכן אשרי הזוכה לקדש דיבורי פיו לדבר תמיד מן התכלית, הן בינו לבין קונו, והן בינו לבין חבירו, כי אז ימשך על עצמו זכרון בעלמא דאתי, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לענינא דיומא, ענינא דפרשת זכור, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (דברים כ"ה) **זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים**, ויש להבין למה דייקא במצוה זאת של מחיית עמלק, מלבד המצוה למחות עמלק בפועל ממש, יש מצוה גם "לזכור" את מעשיו, והוא מצות עשה לזכור אותו בפה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מגילה י"ח), זכור בפה, וגם למה כתיב בתחילה לשון יחיד, אשר עשה "לך" עמלק, ואחר כך לשון רבים "בצאתכם" ממצרים, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה עמלק הוא היצר הרע והשמן הרוצה להשכיח זכרון בעלמא דאתי מן האדם, כי הוא איש בליעל שקופץ לתוך אמבטי רותחת ומקרר אותו לאחרים (כמובא ברש"י דברים כ"ה פסוק י"ח), כי אף על פי שראו נשמות ישראל אותות ומופתים ושידוד הטבע בצאתם ממצרים, עמלק בא לקרר אותם ולהשכיח מהם הכל, וכדוגמת הילד שיוצא לאוויר העולם שבא מלאך וסטרו על פיו ושוכח הכל, ולכן המצוה הוא לזכור את מעשה עמלק, ובפה דייקא, כדי לעורר את מדת הזכרון אצלנו, שנזכור תמיד בעלמא דאתי, ולא נשכח שעמלק רוצה לקרר אותנו מעבודת השם יתברך, ולהשכיח מאיתנו תכליתנו הנצחי, וזהו זכור את אשר עשה "לך" עמלק, היינו מה שעשה עמלק שהוא היצר הרע, לכל אחד ואחד, כי יש לכל אחד יצר הרע כפי בחינתו, בדרך, היינו בדרך הקדוש שלנו שיוצאנו מעולם העליון לעולם הזה, ואנחנו עכשיו בדרך חזרה לעולם העליון ולתכלית עולם הבא, וזהו **בצאתכם ממצרים**, שכולנו נחשבים כאוהזים בדרך הקדוש הזה לצאת ממצרים ולהתקרב אל השם יתברך, רק עמלק שהוא היצר הרע בא לכל אחד ואחד כפי ענינו להשכיח ממנו התכלית, והוא אשר קרך בדרך וגו', היינו לקרר אותך מעבודתך ולהשכיח ממך את התכלית, ולכן עיקר העצה כנגדו הוא רק "זכור", לזכור את מעשיו בפה, ולדבר דיבורי אמונה ויראת שמים, וכן

לדבר אל השם יתברך דיבורי תפילה והתבודדות, כי על ידי כח הדיבור תבוא לידי זכירה בעלמא דאתי, לזכור תמיד מן התכלית, ועל ידי זה יהיה נמחה זכרו של עמלק לגמרי.

וזהו מה שנאמר במצות פורים (אסתר ט' כ"ח), **והימים האלה "נוכרים" ונעשים בכל דורו ודור וגו'**, שיש מצוה מיוחדת של "זכירה" אצל פורים, מלבד המצוות מעשיות הנהוגים בה, כי ימי פורים הם ימי מחיית עמלק, שזוכים למחות "המן עמלק" שהוא היצר הרע מן העולם, וזוכים לזכרון בעלמא דאתי, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (מדרש משלי פרשה ט') **כל המועדים יהיו בטלון, וימי הפורים לא יהיו נבטלין לעולם**, שנאמר (אסתר ט' כ"ח) **וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם**, כי בפורים כשמוחין את עמלק שהוא היצר הרע, זוכין לזכרון בעלמא דאתי, ולכן בוודאי לא יבוטל לעולם, כי כל עיקרה נתקנה על זכרון בעולם הבא, וזהו "זכרם" לא יסוף מזרעם, "זכרם" דייקא, שהוא זכרון בעלמא דאתי, לא יסוף מזרעם גם בעולם הזה, כי בכח ימי פורים הקדושים זוכין למחות את עמלק, ולזכור מן התכלית תמיד, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו קדושת הימים האלו, ונזכור תמיד מהשם יתברך ומתורתו הקדושה, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תצוה – זכור ה'תשס"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש ג"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בספורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחיגר, מעשה ג' דף פ"ב, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש ג"י, רביז"ל ממשיך לספר, וזה הבן הנ"ל (היינו זה שלא היה לו כח ברגליו בתחילה), היה הולך אחריהם ושומע, והביאו אותו למלך, וצוה המלך שיקחו הכח ויחזירו להמלך הנ"ל, והחזירו לו הכח, ואז חזר הבן של השדים הנ"ל, כנ"ל, ובא מיוסר מאד בלא כח, כי עינו אותו מאד שם, וחרה לו מאד על המכשף שענינה אותו כל כך, וצוה לבניו ומשפחתו שיהיו אורבים תמיד על המכשף הנ"ל, ויש ביניהם מדברים, והלכו והגידו

להמכשף שישמור עצמו, כי הם אורבים עליו, ועשה המכשף תחבולות, וקרא עוד מכשפים שיודעים משפחות כדי לשמור מהם, וחרה מאד להבן הנ"ל ולמשפחתו על המדברים על שגילו סודו להמכשף, פעם אחת נודמן שהלכו יחד ממשפחה של הבן הנ"ל ומהמדברים על המשמר אצל המלך, והלכו בני המשפחה הנ"ל ועשו עלילה על המדברים, והרג המלך את המדברים, וחרה להמדברים הנשארים, והלכו ועשו מרידה בין כל המלכים, והיה בין השדים רעב וחולשות וחרב ודבר, ונעשה מלחמות בין כל המלכים, ועל ידי זה נעשה רעידת הארץ ונפלה הארץ כולה ונשקה האילן כולו, ולא נשאר מהם כלל, ונעשו כלא היו, אמן, כי כאן מגלה רביז"ל את סוד ביטול הקליפות, ואיך סוף כל סוף יהיה נשקה האילן הקדוש, שהם נשמות ישראל, ויבוא הגאולה, כי השדים והקליפות שנבראים מעוונות האדם רחמנא ליצלן באים מעלמא דפירודא, היינו מעולם הפירוד והמחלוקת, וכדאיתא בזוהר (משפטים צ"ה). שארי בחבורא וסיים בפירודא (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ג), כי עיקר כוחם מבני אדם שעושים מריבות ומחלוקת בין הבריות, שהם נקראים שדין יהודאין, שנראים כמו תלמידי חכמים, אבל אין לבני אדם שום תועלת מהם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ח), והם מזיקי עלמא (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), כי במקום לעזור לבני אדם ולקרב אותם אל השם יתברך, הם עושים מחלוקת ומריבות ביניהם, וגורמים להם להתרחק מהקדוש ברוך הוא רחמנא ליצלן, ומהם מקבלין השדים והקליפות כוח להזיק בני אדם ולהרע להם, אבל לבסוף אין להם קיום כלל, ויתבטלו לגמרי, כי במקום שיש מחלוקת ומריבות אין שום קיום, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ה') כל מחלוקת שאינה לשם שמים אין סופה להתקיים, כי גם בין הבעלי מחלוקת בעצמם יש מחלוקת ומריבות, ולבסוף הורגים זה את זה ומתבטלים לגמרי, וכמו שנעשה עם עדת קרח, שהתחילו לחלוק על משה, אבל לבסוף נתפרדו ביניהם ונבלעו בתוך האדמה, שזהו מה שאמרו חכמינו הקדושים (שם) איזו היא מחלוקת שלא לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו, קרח ומשה לא נאמר, אלא קרח וכל עדתו, כי גם ביניהם בעצמם היה מחלוקת ומריבות, ולכן לבסוף נעשה רעידת האדמה, ונבלעו כולם בתוכה, כי אין שום קיום למחלוקת, ולבסוף כלים ונאבדים לגמרי, וזהו סוד קץ הגאולה, שסוף כל סוף כל הבעלי מחלוקת, הן למעלה והן למטה, יבטלו זה את זה, ויפלו לנוקבא דתהומא רבא, ויתגלה לכולם עוצם השקר שלהם, ויגיע המים של תורה ואמונה אל האילן הקדוש, שהם נשמות ישראל, ויהיה הגאולה, והשם יתברך יזכינו להיות נשמרים מכל מיני מחלוקת ומריבות, ונזכה לעסוק בהשקאת האילן הקדוש, ולקרב נשמות ישראל אל השם יתברך, עדי נזכה לראות בביאת המשיח ובגאולתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תצוה – זכור ה'תשס"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ב המדבר ממדת הנצחון, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר על הפסוק שבהפטורת פרשת זכור, כתיב (שמואל א' מ"ז), וגם נצח ישראל לא ישקר, כי זה ידוע, שמדת הנצחון אינה סובלת האמת, כי אף אם יראה לעינים דבר אמת, ידחה אותו מחמת הנצחון, וזה מבורר מאד, אך לא כמדת בשר ודם מדת הקדוש ברוך הוא, כי הקדוש ברוך הוא אף בהנצחון הוא אמת, ואינו משקר, חס ושלום, וזהו: "וגם נצח ישראל לא ישקר", עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה יש מדת הנצחון באדם שאינו מניח אותו לראות את האמת, כי מחמת שרוצה להצדיק את עצמו ולנצח את חברו, לא יודה על האמת, רק יהפוך השקר לאמת, וירצה להוכיח בכל מיני אופנים שהצדק עמו, וכמו שהיה אצל שאול המלך, כשמשח אותו שמואל הנביא למלך, ואמר לו בשם ה', (שמואל א' מ"ז פסוק ג') לך והכיתה את עמלק והחרמתם את כל אשר לו ולא תחמל עליו, והמתה מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שיה מגמל ועד חמור, שהיה צריך להכרית את עמלק מכל וכל, לא עשה כן שאול המלך, רק היה לו חשבון אחרת, (שם פסוק ז') ויחמול שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן הבקר וגו', ונדמה לו שיש מצוה להביא קרבן לה' ממיטב הצאן אשר לקח מעמלק, וכשפגש את שמואל אמר לו (שם פסוק י"ג), הקימותי את דבר ה', וכששאל אותו שמואל הנביא (פסוק י"ד) ומה קול הצאן הזה באזני, היצדיק שאול את עצמו ואמר (פסוק ט"ז), אשר חמל העם על מיטב הצאן והבקר למען זבוח לה' אלקיך, וכששאל אותו שמואל (פסוק י"ט) ולמה לא שמעת בקול ה', אמר לו שאול (פסוק כ') אשר שמעתי בקול ה' ואלך בדרך אשר שלחני ה' וגו', ולא רצה להודות שלא טוב עשה, רק רצה לנצח את שמואל ולהצדיק את עצמו, עד שאמר לו שמואל הנביא שאיבד את המלוכה, (פסוק כ"ג) יען מאסת את דבר ה' וימאסך ממלך, כי מלך ישראל יכול להתקיים רק כשממלא רצון השם יתברך בתכלית השלימות, וכשכל כוונתו רק לגלות כבוד שמים, אבל תיכף ומיד שיש נגיעות וחשבון של עצמו, ומדת הנצחון מתגברת בו, אי אפשר לו לשאת כתר המלוכה, וניתנה לאחר, ואז הבין שאול המלך שלא טוב עשה, ושמדת הנצחון היה מסתיר האמת ממנו, והודה ואמר (פסוק כ"ד) חטאתי כי עברתי את פי ה' ואת דבריך,

כי יראתי את העם ואשמע בקולם, וכשביקש את שמואל (פסוק כ"ה) ועתה שא נא חמאתי ושוב עמי ואשתחוה לה', לא רצה שמואל לקבל דבריו, ואמר לו (פסוק כ"ו) לא אשוב עמך כי מאסת את דבר ה' וימאסך ה' מהיות מלך על ישראל, כי בלתי אפשר להשיב לך את המלוכה מחמת שלא אחזת במדת האמת, ולא הקימות מלכות שמים במלכותך, רק מדת הנצחון התגבר עליך והסתיר ממך את האמת, ואז אמר לו שמואל פסוק הנ"ל שמזכיר רביז"ל, (פסוק כ"ט) וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם, שאצל השם יתברך גם במדת הנצחון הוא אמת, ואין הנצחון סותר את האמת שלו כלל, ובוזה גילה לו שמואל הנביא את סוד הטאן, שהיה מחמת מדת הנצחון, שהנצחון הסתיר ממנו את האמת, ומחמת זה אי אפשר לו לקבל שוב את המלוכה, כי מלכות שמים, מלכותו נצח, ומוכרח להיות רק עם אמת, ואז יש לה קיום.

והנה ענין זה נתגלה במלחמת שאול עם עמלק דייקא, כי עמלק הוא הקליפה שמסתרת האמת מן האדם ואינו נותן לאדם להיות מנצח עם אמת, כי על עמלק נאמר (במדבר כ"ד) ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד, שהוא הראש וראשון שבא ללחום עם ישראל, כי אחר יציאת מצרים רעדו ופחדו כל הגוים מישראל, וכמו שכתוב (שמות ט"ו) אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמוגו כל יושבי כנען, אבל עמלק היה איש בליעל שיש לו עזות ונצחון דקליפה, והוא קפץ לתוך אמבטי רותחת לקרר אותו לאחרים, ולכן צריכין למחוק אותו לגמרי, שלא ישאר זכר מן נצחון פסולה שלו, ותיכף ומיד שחמל שאול על אגג ומיטב הצאן, והשאיר זכר ממנו, גם בו נתלבש מדת הנצחון בלי שלימות האמת, ורצה להוכיח שהקים את דבר ה', עד שהראה לו שמואל הנביא שהנצחון שלו הסתיר ממנו האמת, ומחמת זה אבד את המלוכה, ועיקר התיקון הוא על ידי מלכות בית דוד, שמלכותו נצח, וכמו שאומרים (ראש השנה כ"ה) דוד מלך ישראל חי וקים, כי נצח ונצחון הם ענין אחד, ועיקר הנצחון הוא רק נצחון נצחי, שקיים לעד ולנצח נצחים, שהוא נצחון נגד היצר הרע ותחבולותיו הרעות (ליקוטי הלכות ברכת הראיה וברכות פרטיות הלכה ה' אות ב'), ולכן דוד המלך פתח הרבה מזמורי תהלים עם "למנצח" מזמור לדוד, כי הוא הנצחון האמיתי, שגם במדת הנצחון הוא אמת (ליקוטי הלכות שם אות י"ד), והנצחון שלו גורם תענוג גדול להשם יתברך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ט). שיר מזמור למנצח, זמרו למי שמנצחין אותו ושמה, כי כשמדבר לפני הקדוש ברוך הוא, ומפרש שיחתו בטענות ובקשות, רוצה לנצח את הקדוש ברוך הוא כביכול, והשם יתברך יש לו תענוג מזה, על כן שולח לו דיבורים שיוכל לנצח אותו כביכול, כדי לקבל התענוג, כי בלא זה בודאי לא היה אפשר לבשר ודם לנצח את הקדוש ברוך הוא, אך השם יתברך עצמו שולח ומזמין לו דיבורים ומענות לנצח אותו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ד), ולכן

נמסרה מלכות דקדושה לדוד, כי על ידו יהיה נמחק זכרו של עמלק לגמרי, וישאר מדת הנצחון רק עם האמת לאמיתו.

והנה אחר שמיאן שמואל לשוב עם שאול להשתחוות לה', אמר שאול לשמואל (פסוק 5) חטאתי, עתה כבדני נא נגד זקני עמי ונגד ישראל ושוב עמי והשתחויתי לה' אלקיך, ועל זה כתיב (פסוק ל"א) וישב שמואל אחרי שאול וישתחו שאול לה', שאף על פי שלא וויתר לו שמואל על הפגם שעשה בינו לבין הקדוש ברוך הוא, אבל כשבא לכבודו של שאול לפני הזקנים והעם, שוב עמו שמואל כדי שלא יתבייש בפניהם, וגם זה נמשך ממדת הנצחון של אמת, כי רצה שמואל שיבין שאול את חטאו בינו לבין המקום, אבל לא לנצחו ולבייש אותו בעיני הבריות, ומזה רואים את גודל המעלה של כבוד הבריות, לכבד אותם בכל מיני כבוד, ולחזקם ולהחיותם, ובפרט אחרי שהודו על פשעם, כי אפילו אחרי שירד שאול מן המלוכה, היה צריך להתחזק ולהיות בשמחה, וכמו שסיפר רביז"ל במעשה הז' בעימלירם (מעשה י"א), שהמלך אמר לבנו, אני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכן תראה שלא יהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה, רק תהיה בשמחה, וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה, גם כשיהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה, על שאין אתה מלך, כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה, אבל כשתהיה בשמחה אזי אהיה בשמחה יתירה מאד, עיין שם, נמצא ששאול היה צריך להתחזק מאד במדת השמחה, ולכן בינו לבין הבריות כיבד אותו שמואל מאד, ועל ידי זה היה יכול להחזיק מעמד, ולהמשיך את עבודתו.

וזהו עוצם אור ימי פורים הקדושים, שאז מרדכי הצדיק התגבר מאד עם מדת נצחון דקדושה, ולא קם ולא זע מהמן הרשע שהיה נכד של אגג מלך עמלק, ועל ידי זה הכניע אותו, ומחק את שמו לגמרי, וקיבלו היהודים מועד של פורים, שבו מתגלה אור הנצח (כמובא בכתבי האריז"ל שער הפורים), והוא מועד נצחי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש משלי פרשה ט') כל המועדים יהיו בטליו, וימי הפורים לא יהיו נבטליו לעולם, כי כשאדם אוהו במדת האמת עד הסוף, אזי הנצחון של הוא נצחון נצחי, ונשאר זכרו קדוש לדורות עולם, ולכן בימי פורים אנחנו עוסקים מאד במצוות בין אדם לחבירו, כמו משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, כדי להראות שנצחון שלנו הוא רק נצחון עם אמת, למען כבוד הקדוש ברוך הוא, ולא להשפיל את הבריות חס ושלום, וכל כך גדלה מעלתה של פורים אפילו יותר מיום כיפורים, כי יום כיפורים נקרא בכ"ף הדמיון, כמו יום פורים (תיקוני זוהר תיקון כ"א), כי ביום כיפורים כולם עוסקים במצוות בין אדם למקום, כי יושבים בתענית בבית הכנסת מעומתים במלית, ואין נסיונות אז בין אדם לחבירו, מה שאין כן ביום פורים שכולם יושבים

ואוכלים ושותים ביחד, אז עיקר ההבחנה איפוא אוחז אדם במצוות בין אדם לחבירו, וכשאדם מחזיק במדת הנצחון רק עם אמת, אזי יכבד הבריות מאד, ויקרב אותם בכל מיני קירוב למען כבודו יתברך, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו קדושת הימים האלו, ונזכה לשמוח בהם בשמחה אמיתית, עדי נזכה לראות בשמחתן של ישראל ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

